

De familie Van Zandwijk uit het Gelderse Vuren debuteerde op de NRM met één koe: Betsie 91. Een gelauwerde showreputatie ontbeerde de met 87 punten ingeschreven dochter van Starleader. Desondanks werd ze reservekampioene in de middenklasse.

Goof van Zandwijk (54) had nooit eerder deelgenomen aan de NRM, maar zag in Starleaderdochter Betsie 91 een potentiële kandidate. En hij was niet de enige: 'De selectiecommissie was redelijk enthousiast', steekt een bescheiden Van Zandwijk van wal. 'Betsie is een laatrijpe tweedekalfskoe met als sterkste punt haar super kwaliteitsuier. Na het melken is de uier helemaal weg. Ze mag alleen nog wat toenemen in gewicht, iets uitgroeien', omschrijft Van Zandwijk de reservekampioene van de middenklasse op de NRM. Even leek het erop dat de Starleaderdochter thuis had moeten blijven.

en noteren een rollend jaargemiddelde van 10.438 kg melk met 4,22% vet en 3,56% eiwit, hetgeen in een EJR van € 2738 resulteert. 'Gewoon een kwestie van alles goed doen', relateert Van Zandwijk de prima productie. Fokkerij, graslandmanagement en voeding gaan volgens de veehouder hand in hand. 'Ik ben geen vee-fokker maar economisch melkveehouder. We hebben graag een mooie koe, maar je moet wel melkveehouder blijven', stelt Van Zandwijk. Toch staart de veehouder zich evenmin blind op economische kengetallen: 'Inet zegt niet alles. Had je vroeger onvoldoen-

Goof van Zandwijk: 'Ik maak doorgaans niet van die doordachte paringen'

volgens het eiwitpercentage. Op het huidige inseminatielijstje staan Kirby, Dynast, Orcival, en Comestar Leader. Een stier hoeft voor Van Zandwijk geen 1500 liter melk te vererven. Koeien die te weinig melk geven zijn er volgens hem bijna niet meer, omdat ze tegenwoordig toch vrij gemakkelijk produceren. 'Ik let bij de stierkeuze minder op liters melk. Een hoog percentage eiwit is voordelig omdat die

NRM-vedette Betsie 91 (v. Starleader)
Prod.: 2.02 319 9297 4,44 3,60 LW 111

vert beste uiers, benen en gehalten', oordeelt de veehouder.

Hooi prima medicijn

Behalve het fokkeriaspect krijgen ook het graslandmanagement en de voeding de nodige aandacht. Van Zandwijk bewerkt 48 hectare grasland, verbouwt 11 hectare maïs en 3 hectare tarwe. Goede grassoorten en ontwatering noemt Van Zandwijk als belangrijke succesfactoren: 'Bij graslandvernieuwing is de keuze van het juiste mengsel belangrijk, maar als de grasmat goed is, moet je het ook zo kunnen laten. Een grasmat van twintig jaar kan ook prima zijn.'

De veehouder voert sinds tien jaar een winterrantsoen met tarwe die hij zelf teelt, plet en opslaat. Van Zandwijk verboude daarvoor al tarwe, maar dat bracht weinig geld op. 'Met 1100 VEM in

er alles voor staan. Hooi is het beste medicijn voor de koe.'

Gemiste kans

Hoewel Van Zandwijk debuteerde op de NRM, trok hij eerder met koeien naar de keuring van IJzendoorn en in mindere mate naar Hoornaar. Daar is het voorgeslacht van Betsie 91 niet opvallend succesvol geweest, maar als Van Zandwijk nog eens diep in zijn geheugen graaft, schiet hem Betsie 60 te binnen. Zij werd midden jaren negentig kampioene in IJzendoorn. De Felixdochter kwam uit een roodfactor Adler en droeg de telstarfactor. Acht jaar geleden was ze voor de NRM geselecteerd, maar moest Van Zandwijk haar afmelden in verband met een ringwormbesmetting. De kersverse reservekampioene Betsie 91 had onlangs meer geluk en stamt diep in de stamboom nog af van de excellente Betsie 60. Zes generaties voor de Starleader doemt de naam van Betsie 37 op, een dochter van FH-stier Friso Keimpe. Deze koe is tevens de overgrootmoeder van Betsie 60, die uiteindelijk meer dan 100.000 kg melk produceerde. Al met al een verdienstelijke koefamilie, misschien niet doordrenkt met showallure, maar voor Van Zandwijk is dat geen vereiste. 'De opvatting dat boerenkoeien geen NRM-kampioene kunnen worden is pure onzin.'

Tijmen van Zessen

Geen fokker maar melker

Goof van Zandwijk: 'De opvatting dat boerenkoeien geen NRM-kampioene worden is pure onzin'

Zondag voor de keuring betrapte ze haar speen. Van Zandwijk liet de wond vakkundig hechten zodat Betsie alsnog de ring mocht betreden. 'Twee weken na de NRM liep ze toch nog een uierontsteking op, maar de wond is mooi genezen', vertelt Van Zandwijk.

Moeder Betsie 76 is een invloedrijke melk-koe op Van Zandwijks bedrijf: 'Het is een grote, niet te brede Lord Lilydochter. Met Starleader fokte ik er wat meer breedte in, maar ik maak doorgaans niet heel doordachte paringen.' Betsie 76 fokt niet onverdienstelijk. Er lopen van haar nog een Cashdochter met 86 punten, een dochter van Fatal met 86 punten en van Starleader met 87 punten, cijfers die even hoger liggen dan het respectabele gemiddelde van 84 punten bij de laatste bedrijfsinspectie.

Bloedspreiding

Goof van Zandwijk melkt samen met zijn vrouw Sijgje (50) en vaste medewerker Bram Braamse (47) een quotum vol van 915.000 kg melk. De 92 zwartbonte koei-

de Inet, dan telde je niet mee, Inet was heilig en werkte inteelt in de hand. Kijk eens hoeveel stieren Celsius als moeder hebben, terwijl de meeste Nederlandse koeien al Bellbloed in zich hebben.' Van Zandwijk wil graag veel bloedspreiding in de veestapel en streeft naar een mix van buitenlandse stieren en Nederlandse stieren: 'Wat de één niet heeft, heeft de ander wel.' Bij de stierkeuze neemt Van Zandwijk eerst de afstamming onder de loep en ver-

geproduceerde kilo's eiwit minder energie kosten. Een koe met minder melk, maar hogere gehalten blijft gewoon gemakkelijk gezond', benadrukt Van Zandwijk. De huidige vaarzenlichting stamt af van Lord Lily, Fatal, Ronald en Comestar Lee. 'Ronald heb ik heel lang gebruikt. We melken tien dochters, maar als ik er honderd had stopte ik met melken. Tel je karakter en melksnelheid niet mee dan is Ronald de beste stier van Nederland: hij le-

de droge stof is tarwe een goedkope vervanger van krachtvoer; geplette tarwe bevat meer VEM dan A-brok, maar je moet er wel opslagruimte voor hebben', weegt de veehouder voor en tegen af. Het tankmelkeiwit steeg na het voeren van tarwe binnen één week met 0,11 procent. Dat gaf voor Van Zandwijk de doorslag om een pletter aan te schaffen: 'Het is ook te verklaren: je stopt meer energie in de koe, dat wordt gebruikt voor melkeiwitproductie.'

In de zomer weidt Van Zandwijk onbeperkt en voert hij zijn koeien 13 kg maïs, 5 kg bierbostel en krachtvoer. De tarwe bewaart Van Zandwijk liever voor het winterseizoen, als de dieren een aangepast rantsoen voorgeschoteld krijgen van onbeperkt kuilvoer, 14 kg maïs, 5 kg perspulp en 2 kg tarwe. Verder gooit Van Zandwijk nog wel eens een pak hooi voor de koeien, met name wanneer ze dun op de mest zijn. 'Ze lusten het altijd en laten

